

دکتر سید رضا فقیهی

سرشناسه	: فقیهی، سیدرضا، ۱۳۳۴-
عنوان و نام پدیدآور	: ویژگی های حضرت سیدالشهداء (ع) / سیدرضا فقیهی
مشخصات نشر	: قم: تحسین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۵ص.
شابک	: ISBN ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۵۸۱ - ۸۰ - ۵ ریال ۱۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص [۲۲۱] - ۲۲۵: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق
موضوع	: Hosayn ibn Ali, Imam III, ۶۲۵-۶۸۰
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام حسین، ۳ - ۶۱ ق — فضایل
موضوع	: Hosayn ibn Ali, Imam III, ۶۲۵-۶۸۰ -- virtues
رده بندی کنگره	: ۹۱۳۹۵ و ۷۲ ف/۴/۴۱ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۱۱۲۵۱

انتشارات تحسین

ویژگی های حضرت سیدالشهداء (ع)

مؤلف: دکتر سید رضا فقیهی

ناشر: تحسین

ویراستار: مصطفی صلواتی

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: زیتون

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۵۸۱ - ۸۰ - ۵

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	 پیشگفتار:
۱۵	 فصل اول: سوخت‌های الهی
۱۷	 اولین ویژگی: امامت
۱۹	 امام در قرآن
۲۰	 شرایط امام
۲۳	 نمونه‌هایی از هدایت و دستگیری امام
۲۳	 نجات زهیر بن قین:
۲۵	 دستگیری از دوستان در هنگام نیاز
۳۰	 دومین ویژگی: علم
۳۷	 سومین ویژگی: یقین
۳۸	 چهارمین ویژگی: عصمت
۳۹	 پنجمین ویژگی: سید شهیدان
۴۱	 ششمین ویژگی: پدر امامان
۴۲	 هفتمین ویژگی: طیب الولاده
۴۵	 هشتمین ویژگی: تربیت خانوادگی
۴۷	 نهمین ویژگی: پنجمین فرد اصحاب کساء
۴۹	 دهمین ویژگی: وراثت پیامبران
۵۳	 فصل دوم: ویژگی‌های اعتقادی
۵۵	 یازدهمین ویژگی: شناخت شهودی خدا
۵۸	 دوازدهمین ویژگی: شناخت دنیا
۶۳	 فصل سوم: ویژگی‌های اخلاقی
۶۵	 سیزدهمین ویژگی: صبر

- ۷۱ چهاردهمین ویژگی: عبودیت
- ۷۴ پانزدهمین ویژگی: توکل بر خداوند
- ۷۷ شانزدهمین ویژگی: ترس از خداوند
- ۷۸ هفدهمین ویژگی: عشق به قرآن
- ۸۴ هیجدهمین ویژگی: شهادت طلبی
- ۹۰ نوزدهمین ویژگی: صداقت
- ۹۲ بیستمین ویژگی: اخلاص
- ۹۳ بیست و یکمین ویژگی: رضا
- ۹۶ بیست و دومین ویژگی: شجاعت
- ۱۰۱ بیست و سومین ویژگی: غیبت
- ۱۰۳ بیست و چهارمین ویژگی: سخاوت (سخاوت)
- ۱۰۸ بیست و پنجمین ویژگی: قناعت
- ۱۱۱ بیست و ششمین ویژگی: عزت و برابر شدن بزرگان
- ۱۱۵ بیست و هفتمین ویژگی: تواضع
- ۱۱۶ بیست و هشتمین ویژگی: حلم و عفو
- ۱۱۷ بیست و نهمین ویژگی: زهد
- ۱۱۸ سی امین ویژگی: نفس مطمئنه
- ۱۲۱ **فصل چهارم: ویژگی های رفتاری**
- ۱۳۲ سی و یکمین ویژگی: اقامه نماز
- ۱۳۵ سی و دومین ویژگی: امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۹ سی و سومین ویژگی: ایثار
- ۱۶۱ سی و چهارمین ویژگی: شکرگزاری
- ۱۶۳ سی و پنجمین ویژگی: گرامیداشت انسان ها
- ۱۶۵ سی و ششمین ویژگی: آمادگی نظامی
- ۱۶۷ سی و هفتمین ویژگی: نظم و سازماندهی
- ۱۶۷ سی و هفتمین ویژگی: نجات انسان ها
- ۱۶۸ سی و هشتمین ویژگی: رسیدگی به نیازمندان
- ۱۶۹ سی و نهمین ویژگی: پرهیز از فریب دادن دوست و یا دشمن
- ۱۷۰ چهلمین ویژگی: ظلم ستیزی

۱۷۱	چهل و یکمین ویژگی: مظلومیت
۱۷۴	چهل و دومین ویژگی: نظافت
۱۷۵	فصل پنجم: برکت‌های امام حسین (علیه السلام)
۱۷۷	چهل و سومین ویژگی: محبت در دل‌های مؤمنین
۱۷۸	چهل و چهارمین ویژگی: زینت آسمان‌ها و زمین
۱۷۹	چهل و پنجمین ویژگی: چراغ هدایت
۱۷۹	دعای امام حسین
۱۸۰	چهل و ششمین ویژگی: اشک چشم خدا باوران
۱۸۹	چهل و هفتمین ویژگی: اصحاب نیکوکار
۱۹۴	چهل و هشتمین ویژگی: اهل بیت نیکوکار
۲۰۲	چهل و نهمین ویژگی: زیارت
۲۰۹	پنجاهمین ویژگی: تشابه در برکت
۲۱۰	پنجاه و یکمین ویژگی: استخانت دعا در زیر قبه امام
۲۱۲	پنجاه و دومین ویژگی: درب بهشت
۲۱۳	پنجاه و سومین ویژگی: شفاعت
۲۲۱	منابع و مأخذ

پیشگفتار

پدر نگاهی معنادار از اعماق تاریخ، به فرزند کرد و سپس فرمود: تو همیشه الگو بوده و هستی و پسر با بهت و حیرت گفت: فدایت شوم، بابا، حال من چگونه است؟ پدر نگاهی کرد و فرمود: تو چیزهای را می‌دانی که دیگران نمی‌دانند دانشی داری که ایشان بدان نادرانند و زود است که دانشمند از دانش خود بهره جوید. ای فرزندم گوش فرادار و بینا باش قبل از آنکه (حادثه‌ای) تو را دریابد. قسم به آنکه جانم در دست اوست بنی‌امیه خون تو را می‌ریزند اما نمی‌توانند تو را از ائینت ببردانند و از یاد پروردگارت غافل سازند.

و فرزند با استعجاب لب به سخن گشود و گفت: قسم به آن کسی که جانم در دست اوست (برای من همین کافی است، من بدان چه خدا فرود آورده است اقرار کردم و سخن پیامبر را دروغ نمی‌شمارم و پیامم را هم از دست نمی‌دهم).

داستان زندگی و شهادت این فرزند را مانند داستان زندگی و شهادت پدر، یک دنیا درس است و آنچه در این رابطه مهم است آن است که بدانیم وظیفه ما در برابر این حادثه چیست؟ چه می‌کنیم؟ و چه باید بکنیم؟

مسلمانان با این قضیه چند نوع برخورد داشتند و دارند:

۱. عده‌ای با اهداف مادی و دنیوی و برای حل مشکلات خود و رسیدن به اهداف کوچک به سراغ امام حسین و کربلا می‌روند و تنها با ابراز احساسات و عطف برای او گریه می‌کنند تا حاجت بگیرند.

۱. ابن قولویه، جعفر بن محمد، کامل الزیارات: ص ۷۱، ص ۷۲؛ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَسْوََةُ أَنْتَ قَدْماً فَقَالَ جُعِلَتْ فِدَاكَ مَا خَالِي قَالَ عَلِمْتَ مَا جَهِلُوا وَ سَيَتَفَعُّ عَالِمٌ بِمَا عَلِمَ يَا بُنَيَّ اسْمِعْ وَ أَنْصِرْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَنَّكَ فَوْ الْذِي نَفْسِي بَيْنَهُ لَيْسَ فَيْكَنْ بَنُو أُمَيَّةَ ذَمَكَ ثُمَّ لَا يُرْطُونَكَ عَنْ دِينِكَ وَ لَا يُنْسُونَكَ ذَكَرَ رَبِّكَ فَقَالَ الْحُسَيْنُ وَ الَّذِي نَفْسِي بَيْنَهُ خَسْبِي أَفْرَزْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَ أَصَدَّقُ قَوْلَ نَبِيِّ اللَّهِ وَ لَا أَكْذِبُ قَوْلَ أَبِي.

توضیح برخی واژه ها: الإِسْوََةُ و ما یأتسی به الحزین ای ثبت قدیم آنک اسوََةُ الخلق یقتدون بک او یأتسی بذکر مصیبتک کل حزین.

قوله عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ لَا يَرِيدُونَكَ أَي لَا يَرِيدُونَ صَرْفَكَ عَنْ دِينِكَ وَ الْأَصُوب لَا يَرِيدُونَكَ (مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار ط - بیروت) / ۴۴ / ۳۸۲ / باب ۳۷ ص ۳۱۰.

گرچه عواطف و احساسات در جای خود لازم و مورد تأکید بوده، آثار خود را هم دارد؛ ولی این نوع برخورد، کوچک شمردن نعمت بسیار بزرگ الهی است اکتفا نمودن به مسائل عاطفی، بدون معرفت و شناخت صحیح، خطرناک است و می‌تواند زمینه انحراف بشود. همان‌گونه که می‌بینیم افرادی تمام اهداف بزرگ آن امام را نادیده گرفته و به‌منظور رسیدن به خواسته‌های شخصی فقط با نام و اشک برای او اکتفا نموده، خود و دیگران را سرگرم می‌کنند.

۲. عده‌ای علاوه بر داشتن احساسات عمیق درصدد شناخت این حادثه و حادثه‌سازان برمی‌آیند و درس‌ها و عبرت‌های آن را مورد توجه قرار می‌دهند و تلاش دارند روز به روز سطح معرفت خود را بالا ببرند. از خدا می‌خواهند که شناخت آن حضرت را به آنها بدهد این همان نعمت بزرگی است که خداوند بعضی از انسان‌ها را به آن اکرام می‌نماید و به همین خاطر در زیارت عاشورا می‌گوییم:

فَأَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنِّي يُعْزِفَنِيكَ وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَايَكُم^۱

از آن خدایی که ما را شناخت شما و دوستانان اکرام کرد درخواست می‌کنم... سخن از معرفت و شناخت است.

از همین رو امام صادق (ع) به زراره فرمود: د زملی غیبت از خدا درخواست کن که امام را به تو بشناساند زیرا اگر او را شناسی از دین حق گمراه خواهی شد.^۲

... زراره گوید: عرض کردم، قربانت، اگر من به آن زملی رسیدم چه کار کنم؟ فرمود: ای زراره: اگر به آن زمان رسیدی، با این دعا از خدا بخواه: خدایا حجت را به من بشناسان، زیرا اگر تو خودت را به من شناسانی، من رسالت را شناسم، خدایا پیغمبر را به من بشناسان، زیرا اگر تو پیغمبر را به من شناسانی، من حجت ترا شناسم خدایا حجت خود را به من بشناسان، زیرا اگر تو حجت را به من شناسانی، از طریق دینم گمراه می‌شوم.

۱. ابن قولویه، جعفر بن محمد، کامل الزیارات؛ ص ۱۷۷.

۲. کلینی، محمد بن یعقوب، کافی (ط - دار الحديث) ج ۲؛ ص ۱۴۹ (ط - الإسلامیة)؛ ج ۱؛ ص ۳۳۷؛ «إِنْ أَدْرَكَتُ ذَلِكَ الزَّمَانَ أَيْ شَيْءٍ أَعْمَلُ قَالَ يَا زُرَّارَةُ إِذَا أَدْرَكَتَ هَذَا الزَّمَانَ فَلَا تُعْزِفُ بِهَذَا الدُّعَاءِ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي...»

۳. گروهی دیگر علاوه بر عواطف، احساسات، معرفت و شناخت، تلاش می‌کنند در مسیر و راه آن حضرت حرکت نمایند و از او الگو بگیرند، راه او را ادامه دهند و درس زندگی مادی و معنوی، دنیوی و اخروی، فردی و اجتماعی بیاموزند. افراد دسته سوم برخلاف گروه اول، از خدامی‌خواهند مسیر و درس زندگی را از امام حسین (ع) بیاموزند و برای این منظور سراغ او می‌روند و از او پیروی می‌کنند و در زیارت عاشورا این گونه از خدا درخواست دارند:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ مُحْيَايَا مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَمَمَاتِي مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (ع)

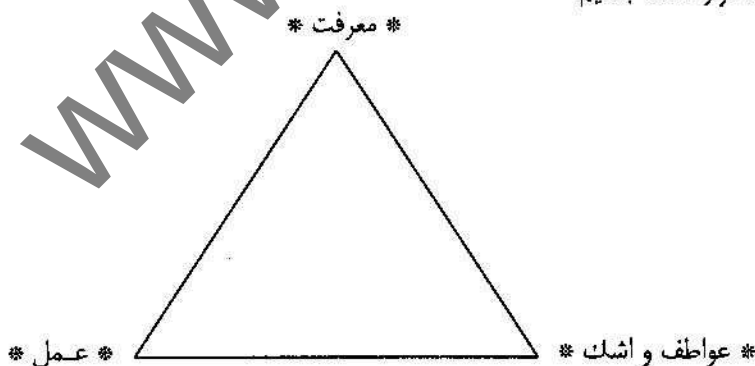
خدایا زندگی مرا زندگی محمد و آل محمد قرار بده و مرگ مرا مرگ محمد و آل محمد (ع) قرار بده.

و از خداوند ثبات قدم و استواری در راه می‌طلبند:

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَ ثَبِّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَ أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ الَّذِينَ نَذَلُوا مِنْهُمْ - ذُوْن الْحُسَيْنِ (ع) صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ^۲

خدایا مرا در راه حسین، اصحاب او که خون دل خود را در راه او تقدیم کردند، ثابت‌قدم بندار.

گروه اول گاهی ممکن است با یزید و فرهنگ یزیدیان نیز کنار بیایند و فقط با نام حسین (ع) سرگرم باشند؛ ولی دسته سوم هرگز با ظلم و ظالم همراه نمی‌گردند، به نام حسین (ع) عشق می‌ورزند و او را چراغ راه و کشتی نجات می‌دانند. برای این گروه عواطف و احساسات مانند موتور قوی است که همراه با معرفت و شناخت، انسان را به‌سوی حسینی شدن و حسینی زیستن و حسینی مردن به پیش می‌برد. بنابراین در رابطه با حسین (ع) و عاشورا باید در یک مثلث قرار داشته باشیم:

۱. ابن قولویه، جعفر بن محمد، کامل الزیارات؛ ص ۱۷۸.

۲. همان؛ ص ۱۷۹.

به همین خاطر است که برای زیارت حضرت ثواب‌های متفاوت ذکر شده است و فرموده‌اند: علت اختلاف درجات ثواب‌ها، اختلاف معرفت‌هاست.^۱

در این کتاب تلاش شده تا بعضی از ویژگی‌های آن امام را دسته‌بندی و به صورت درس‌هایی برای زندگی حقیقی سعادتمندان و شهادت (زندگی جاودانه) در اختیار شیفتگان آن حضرت قرار بدهیم. امیدواریم سرآغاز یک پژوهش گسترده باشد.

تلاش شده که مطالب از منابع اصیل و قدیمی و معتبر جمع‌آوری شود ضمن آنکه مستندات همه مطالب به‌من استناد در پاورقی ذکر شده است تا پژوهشگران بتوانند به راحتی به اصل منبع دسترسی داشته باشند.

کلمات و سخنان آن حضرت که یادآوری متن آن‌ها برای عموم لازم است به صورت عربی با اعراب کامل و از منابع دست اول تاریخ و حدیث نقل شده شاید برای خطیبان و سخنوران و مادحان آن امام کمکی باشد و آنان را از مراجعه به کتب بی‌نیاز سازد.

از خداوند به خاطر توفیق این دست‌نوشته کوتاه با تمام وجود سپاسگزاریم؛ و امیدواریم مورد عنایت فرزند برومندش حضرت مهدی عجیه بقیه‌الله قرار بگیرد.

«يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنًا وَأَهْلْنَا الضَّرَّ وَجِدْ بِيَضَاعَةِ مُزَجَّاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَفِيلَ وَتَصَدِّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ». (یوسف (۱۲)، ۸۸)

۱. ماجرای امام حسین جدای از یک درس، یک عبرت است. درس آن است که ما می‌گوییم: این بزرگوار، آن‌طور عمل کرد. ما هم باید آن‌گونه عمل کنیم. امام حسین درس بزرگی به همه‌ی بشریت داده که خیلی با عظمت و در جای خود محفوظ است؛ اما غیر از درس، چیز دیگری وجود دارد و آن عبرت است. عبرت آن است که انسان نگاه کند و ببیند چطور شد حسین بن علی علیه السلام همان کودکی که جلو چشم مردم، آن همه مورد تجلیل پیغمبر بود و پیغمبر درباره‌ی او فرموده بود: «سید شباب اهل الجنة» - سرور جوانان بهشت - بعد از گذشت نیم قرن از زمان پیغمبر، با آن وضع فجیع کشته شد؟! چطور شد که این امت، حسین بن علی را جلو چشم کسانی از همان نسلی که دیده بودند که او بر دوش پیغمبر سوار می‌شد و این حرف‌ها را از زبان پیغمبر درباره‌ی او شنیده بودند، با آن وضع فجیع کشتند؟! این، عبرت است. مگر شوخی بود که دختران پیغمبر را مثل دختران سرزمین‌های فتح‌شده‌ی غیر اسلامی، بیاورند جلو چشم مردم کوچه و بازار بگردانند و به کسی مثل زینب علیها السلام اهانت کنند؟! چطور شد که کار به اینجا رسید؟ این، همان عبرت است و از درس بالاتر است. این، نگاه به اعماق و ریزه‌کاری‌های تاریخ و حوادث است. (بیانات مقام معظم رهبری ادام الله ظله در دیدار جمعی از پاسداران/ ۱۵/۱۰/۱۳۷۳)